

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXIX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

Panis in clibano, pisa in olla, ova ad ignem, guttula si imbuantur, risum movere choreis poterunt. Fertur vero super ignem in fumum halitiosum, sed non dissipatur. Ille enim vase receptus & custoditus, in priorem argenti paulò post redit speciem, nec quicquam pristini detrahitur ponderis. In planiciem fusum non humectat; inde siccum existimatur. Falso. Natura enim in sphericam comprimit figuram; & ambiente plumbagine prohibetur adhærescere. *Palm. Constant. de morbis Contag. l. 3. cap. 4.* Perpetua eidem mobilitas. Pars terrena optime excocta, aër & spiritus in causa. Adeò enim sunt conclusi ut exire non possint: Exire quia conantur, moventur. *Mart. lib. 4. cap. 6.* Usus ejus varius est. Mauri, cum ardore Solis omnia torrentur, id in lacum effundunt, atque injecto corio super ipsum strati se refrigerant. Immissum in aurem, inde in cerebrum, Epilepsiam excitat. Spiritus enim animales dissipat. *Heurn. de cap. affect. cap. 33.* Aqua in quam argenti vivi infusa fuerit portio si ab eo colata bibatur, lumbricos mirificè pellit. Obstetrices ubi gravidæ in partu diu laboraverint, ultimo remedio argentum vivum scrupuli exhibent pondere. Avellanæ per foramen immisum & occlusum, sericoque rubeo à collo suspensum à peste præservat. *Quercet. l. 2. pesti. alex. cap. 5.* Tot illius animadversa experimenta, ut necessario præ aliis laudetur. Si verò ventrem appensa tangat, ad curationem colicæ singulariter conferre scribit *Plater. de Dol. cap. 13.*

CAPUT XXIX. DE ÆRE & ORICHALCO.

Prum æs invenitur & in propriis venis & in argentariis. In Cypro genus quoddam est auro non ab simile. In frusta minutissima agricolæ serunt, & pluviis humectatum, caloreque vivificatum crescit, ac postquam ad justam maturitatem adoleverit, colligitur. *Aristot. τῆς θαυμαστῆς ἀνομοματίας.* Massulæ efodiuntur varia figura, iticiarum, globorum, virgularum.

larum. In officinis in quibus argentum ab ære secernitur, in tubro luteum est, quod Regulare vocant: in rubro fuscum, quod Caldarium. *Agric. in lib. fossil.* Illud mollius etiam dilatatur non funditur tantum: hoc funditur sed duci non potest. Cadmia tinctum in aureum abit colorem, & Orichalcum dicitur. Igni accenditur, liquefit, funditur; sed in magno catino vim ignium non tolerat, nec alternatim cum rebus quæ aurum & argentum purgant positum, sed planè consumitur. Putrefactionem non metuit; & ne alia metuant facit. Hinc monumentum ære perennius apud Horatium, & Ægyptii videntur ideo tabulas æreas imposuisse cadaveribus. Acutos etiam mucrones æreos olim cadaveribus infixos fuisse, testatur *Petrus in Hieroglyphic.* Tales Venetiis apud Lautedanum imagunculas vidit *Camerarius Hor. subcisi. cent. 1. cap. 14*; ex conditis sumptos cadaveribus Lautedanum affirmavit filius. Opera ex ære recensentur varia. Centum Babylonis portæ celebratæ sunt literis, & Æneus amphorarum triginta crater, quo Cræsum donarunt Lacedæmonii. Florentiæ sacellum Divi Iohannis, quod Baptistarium appellant, tres æreas habet valvas deauratas. Ex eodem Solis apud Rhodios Colossus. Septuaginta ille cubitorum altitudinis fuit. Post quinquagesimum annum terræ motu prostratus, multis etiam jacens miraculo. *Plinius l. 34. cap. 7.* Pauci pollicem ejus amplectebantur. Majores erant digiti, quam pleræque statuæ. Vasti specus fractis hiabant membris. Spectabantur intus magnæ molis saxa, quorum pondere stabiliverat constituens. Duodecim annis tradunt effectum trecentis talentis. Inter septem mundi receptus miracula.

CAPUT XXX.

DE PLUMBO.

TRiplex plumbum est, candidum, cinereum, nigrum. Prius sui non reperitur coloris: lapilli tamen subalbi ex quibus conficitur. Ex eo corroso facit